

Številka: 4503-165/2022-2

Bled, dne: 26.5.2022

**Strokovna podlaga za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju Triglavskega narodnega parka
(v nadaljevanju strokovna podlaga)**

Strokovna podlaga za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju Triglavskega narodnega parka (v nadaljevanju TNP), ki jih bo Javni zavod Triglavski narodni park (v nadaljevanju JZ TNP) v letu 2022 sofinanciral v skladu z Zakonom o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C, 60/17 in 82/20), Uredbo o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16, v nadaljevanju načrt upravljanja), Programom dela in finančnega načrta Javnega zavoda Triglavski narodni park za leto 2022 (v nadaljevanju PDFN 2022) v povezavi s sofinanciranjem uresničevanja načrtov urejanja in umirjanja prometa na območju TNP, je izdelana v obsegu:

- 1. Kriteriji za določitev linij javnega prevoza za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju TNP v letu 2022**
- 2. Prednostno so v letu 2022 sofinancirane linije javnega prevoza do naslednjih naravnih vrednot:**
 - a. VISOKA KRAŠKA PLANOTA POKLJUKA**
 - b. LEDENIŠKA DOLINA VRATA**
 - c. KRN - MORENA**

Z namenom uresničevanja načrtov urejanja in umirjanja prometa na območju TNP in za zmanjšanje prometne obremenjenosti območja TNP v poletnih mesecih JZ TNP načrtuje sofinanciranje izvajanja trajnostnih javnih prevozov oziroma linij javnih prevozov v obdobju največjega pritiska obiskovanja.

Načrti urejanja in umirjanja prometa izhajajo iz operativnega cilja C6.2 in varstvenih ter razvojnih usmeritev poglavja 18.8. načrta upravljanja, ki spodbujajo umirjanje prometa (prednostno v prvem in drugem varstvenem območju, alpskih dolinah in na vplivnih območjih naravnih vrednot) z omejevanjem individualnega avtomobilskega prometa in predvsem hrupnega prometa z motornimi kolesi ter z uvajanjem uporabe okolju prijaznih oblik prometa – preusmeritev izletniških obiskovalcev na alternativne možnosti. Med prednostnimi območji, kjer se uveljavljajo koncepti umirjanja prometa so skladno z načrtom upravljanja tudi Pokljuka, dolina Vrata in območje Podkrnskih planin (poglavji 21.7 in 10.7 načrta upravljanja).

PODROBEN OPIS:

1. **Kriteriji za določitev linij javnega prevoza izvajanja trajnostnih javnih prevozov na območju TNP v letu 2022:**
 - linije javnega prevoza potekajo **do mirnih območij in/ali območij naravnih vrednot in naravnih spomenikov;**
 - območja, do katerih potekajo linije javnega prevoza so **brezplačno dostopna obiskovalcem;**
 - območja, do katerih potekajo linije javnega prevoza na podlagi avtomatskih števecv pohodnikov (upravljavec JZ TNP) **beležijo več kot 20.000 prehodov** (v obe smeri) v poletni sezoni (julij, avgust, september) v letu 2020 ali 2021;
 - območja so v zadnjih 7 letih **vključena v projektna območja izvedenih oziroma trenutno izvajanih projektov JZ TNP** na področju usmerjanja obiska;

Podroben opis pogojev za sofinanciranje se nahaja v dokumentu Povabilo k oddaji vlog za izvajanje trajnostnih javnih prevozov na območju TNP v letu 2022.

2. **Prednostno so v letu 2022 sofinancirane linije javnega prevoza do naslednjih naravnih vrednot:**
 - Visoka kraška planota Pokljuka: Bled – Pokljuka in Bohinjska Bistrica (Jereka) – Pokljuka
 - Ledeniška dolina Vrata: Mojstrana – Vrata
 - Krn - morena: Kobarid – planina Kuhinja (Podkrnske planine)

a. VISOKA KRAŠKA PLANOTA POKLJUKA: liniji javnega prevoza Bled - Pokljuka in Bohinjska Bistrica - Pokljuka

Mirna območja so z Uredbo o Načrtu upravljanja TNP za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16) določena območja, ki so izjemnega pomena za varstvo živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov in na katerih so obiskovanje (hoja zunaj utrjenih in označenih poti, planinstvo) in različne dejavnosti (zračni promet, turno smučanje, jadrarno padalstvo, fotolov, kolesarstvo, gozdarstvo, kmetijstvo) časovno in prostorsko prilagojene tako, da so motnje čim manjše.

Na območju TNP mirna območja predstavljajo pomemben ukrep za varovanje in ohranjanje najbolj ranljivih in občutljivih vrst ter habitatnih tipov. Hkrati pa na mirnih območjih varujemo tudi Natura 2000 vrste in habitatne tipe, ki jih je po evropski zakonodaji (Direktiva o habitatih in Direktiva o pticah) potrebno ohranяти v ugodnem stanju.

Pokljuka predstavlja priljubljeno območje za preživljanje prostega časa ter kot izhodišče za obiskovanje visokogorja. Številčno je obisk poključke planote v porastu, kar predstavlja tudi pritisk na naravno okolje, še zlasti za nekatere vrste in ekosisteme, ki so ranljivi in občutljivi na različne oblike vznemirjanja oziroma na prisotnost človeka. Eden od pristopov za preprečitev ali vsaj omilitev posledic obiskovanja je uveljavitev mirnih območij. Na visoki kraški planoti Pokljuki je določenih 12 mirnih območij. Določena so na podlagi pomembnih letnih in zimskih habitatov za gamse ter rastišč ruševca in divjega petelina. Poleg omenjenih vrst so kot mirna območja opredeljena tudi barja na Pokljuki. Neposredni učinki za zmanjšanje prometne obremenjenosti Poključke bodo zagotavljeni z nadgradnjo in sofinanciranjem javnega prevoza v najbolj obremenjenih mesecih. Z možnostjo izbire javnega prevoza namesto individualnega se bo uspešno zmanjšalo obremenjevanje navedenih območij s hrupom in številom motornih vozil.

V neposredni bližini Poključke živi okrog 8.000 prebivalcev (občini Bohinj in Gorje), ki so pod pritiskom izredno velikega števila obiskovalcev, kar jim zaradi prevlade avtomobilskega obiska niža kakovost življenja, istočasno pa turistična dejavnost predstavlja pomemben vir zaslužka in zaposlovanja. Izvajanje trajnostnih javnih prevozov bo pripomoglo k manjši okoljski obremenitvi njihovega vsakodnevnega življenjskega okolja z motoriziranim prometom ter zasedenost parkirišč in cest in k izboljšanju kvalitete življenja. Hkrati pa aktivnost omogoča linije javnega prevoza na tistih območjih, kjer rednih avtobusnih linij ni oziroma ne obstajajo.

Na podlagi avtomatskih števcov pohodnikov (upravljavec JZ TNP) je bilo na števeni točki Jezerca na planinski poti proti Velemu polju zabeleženo 33.341 prehodov v obe smeri (julij - september 2021).

Za zmanjšanje prometne obremenjenosti na Pokljuki bo JZ TNP skladno s PDFN 2022 (operativni cilj C6.2) sofinanciral liniji javnega prevoza/avtobusni liniji Bohinjska Bistrica - Rudno polje in Bled - Rudno polje.

b. LEDENIŠKA DOLINA VRATA: linija javnega prevoza Mojstrana - Vrata

Promet na državni cesti v Vrata vpliva neposredno (hrup, fragmentacija ekosistemov) in posredno (generiranje obiskovanja gorskega sveta) tudi na vseh dvanajst mirnih območjih v dolini Vrata, s katerimi se s posebnimi ukrepi za omejevanje obiskovanja in drugih dejavnosti na območju doline varujejo divji petelin, ruševca, belka in gams.

Individualni motorni promet v dolino se zaradi povečanega obiska naravnih vrednot in naravnih spomenikov znotraj doline (slap Peričnik, Triglavsko steno, Triglavsko Bistrico) ter zaradi povečanega obiska visokogorja v zadnjih letih skokovito povečuje in ogroža ter prekomerno obremenjuje območje TNP. Zaradi zmanjševanja negativnih posledic individualnega motornega prometa ter zaradi ohranjanja naravnih vrednot osrednjega območja TNP, mirnih območij in drugih sestavin žive narave ter zaradi omogočanja

kakovostnega obiskovanja in doživljanja območja TNP, JZ TNP v skladu z ZTNP-1 in načrtom upravljanja izvaja ukrepe za umirjanje prometa v dolini Vrata, ki bi pripeljali k uvedbi posebnega prometnega režima v dolini s poudarkom na izvajanju javnega prevoza v kombinaciji s peš in kolesarskim prometom.

Zahteva po vzpostavitvi celovitega prometnega režima s poudarkom na javnem prevozu v dolini Vrata je poleg naštetega tudi neposredni pogoj, ki izhaja iz veljavnega naravovarstvenega soglasja za asfaltacijo in ki od investitorja zahteva, da z ZRSVN, JZ TNP in Občino Kranjska Gora usklajen prometni režim vzpostavi v roku enega leta po asfaltaciji. Sočasno z asfaltacijo mora skladno z izdanim naravovarstvenim soglasjem investitor že izvesti določene ukrepe, povezane s prometnim režimom, in sicer postaviti prometno signalizacijo za omejitev hitrosti vožnje skozi dolino na 40km/h ter prepoved vožnje z motornimi kolesi. Vzpostavljen mora biti tudi avtomatski števec prometa na koncu naselja v Mojstrani, povezanim z elektronskim prikazovalnikom, ki bo voznike opozarjal na zasedenost parkirišč v dolini.

Predvideni celostni prometni režim predvideva omejitev parkirnih mest v dolini na skupno 150, zaporo ceste za individualni motorni promet (razen izjem, skladnih z zakonom) po zapolnitvi parkirnih mest, vzpostavitev javnega prevoza, ureditev novih parkirnih površin v Mojstrani ter vzpostavitev mobilnega informacijskega sistema za delovanje prometnega režima.

Jeseni 2021 je upravljevec državne ceste Mojstrana - Vrata, Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo, začel gradbena dela v zvezi s preplastitvijo (t. i. asfaltacijo) trenutno še večinoma makadamske ceste v Dolino Vrata. Predvidena gradbena dela zajemajo protiprašno zaščito ceste, redno vzdrževanje naprav za osuševanje, vzdrževanje bankin, brežin in berm, prometne signalizacije in opreme, vzdrževanje obstoječih izogibališč in že asfaltiranih odsekov, zamenjavo jeklenih varovalnih ograj z lesenimi, namestitve avtomatskega števca prometa in okoljski monitoring s štetjem prometa in meritvami hrupa.

Na podlagi avtomatskih števcov pohodnikov (upravljevec JZ TNP) je bilo na števnihih točkah zabeleženo naslednje število prehodov v obe smeri:

- 18.656 na pohodniški poti Triglavске Bistrice (julij - september 2021)
- 30.928 na zelo zahtevni planinski poti Čez Prag (julij - september 2021)

Skladno z načrti izvajalca asfaltacije je zaključek asfaltiranja državne ceste Mojstrana - Vrata načrtovan v juniju 2022. Zaradi načrtovanega povečanega pritiska motornega prometa potekajo intenzivna usklajevanja za vzpostavitev začasnega prometnega režima, ki predvideva omejen dostop motornih vozil v dolino Vrata ter uvedbo sočasnega javnega prevoza.

Zaradi navedenih aktivnosti bo JZ TNP skladno s PDFN 2022 (operativni cilj C6.2) sofinanciral javni prevoz v dolini Vrata.

c. KRN - MORENA: linija javnega prevoza Kobarid - planina Kuhinja (Podkrnske planine)

V zgornjem Posočju je v primerjavi z ostalimi območji v TNP še najslabše razvita cestna infrastruktura, javnega potniškega prevoza pa praktično ni. Naravna vrednota Krn – Morena je geološka in geomorfološka naravna vrednota na območju Podkrnskih planin (npr. planina Kuhinja). Individualni motorni promet in parkiranje na območju naravne vrednote zaradi obiskovanja planin ter Krna negativno vplivajo na spreminjanje morenskega zasipa. V okviru projekta Parkiraj in doživi naravo, (Norveški finančni mehanizem 2015 – 2017, vodilni partner JZ TNP) je bilo urejeno parkirišče, ki je odpravilo problem »divjega parkiranja« in predvidelo izvajanje sezonskih javnih prevozov.

Na podlagi avtomatskih števecv pohodnikov (upravljavalec JZ TNP) je bilo na števeni točki planina Kuhinja zabeleženo 21.870 prehodov v obe smeri (julij - september 2020).

Za zagotavljanje linije javnega prevoza oziroma sezonskih javnih prevozov JZ TNP skladno s PDFN 2022 (operativni cilj C6.2) sofinanciral linijo javnega prevoza Kobarid - planina Kuhinja.

Navedba dokumentov:

- Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 34/16)
- Regijska celostna prometna strategija za širše območje Julijskih Alp
- Razvojni načrt za Biosferno območje Julijske Alpe (BOJA) kot trajnostne turistične destinacije 2025+
- Prometna študija Pokljuke
- Naravovarstveno soglasje št. 35620-3251/2018-4 k projektu Ureditev protiprašne zaščite na cesti RT-907/1383 Mojstrana - Vrata z dne 22.2.2019

Pripravila:

Aleš Zdešar, Strokovna služba JZ TNP

Majda Odar, Informacijsko izobraževalna služba JZ TNP

Dr. Tit Potočnik,
direktor